

1:3 УГЛА РАДНИКА

Пријатни људи

● Шта после месец дана дружења с уметношћу радници глинокопа мисле о симпозијуму вајара

ОД ПОЧЕТКА симпозијума скулптуре у ИГМ „Тоза Марковић“ вајарима су дати на испомоћ радници и глинокоп. Званичан задатак им је да припремају глину и одржавају атеље чистим и уредним.

Пратећи скоро свакодневно збивања у том лепом простору, сведоци смо једног посебног квалитета симпозијума. Усуђемо се да већ сада кажемо како је успео по оној осетљивој, људској линији, да је створена на одређен начин присна и топла веза између — условно речено — два света. Пратили смо како се ти односи развијају, како се људи међусобно ословљавају, ослушкивали нијансе у обраћању старијима и млађима, вајарима-мушкарцима и двома вајаркама. Стицао се утисак да тај мирни, стари амбијент, тај свет праископске Матере земље оваплоћене у глини, неким сопственим силама утиче на људе.

Прочитали смо шта су о томе до сада рекли уметници. Хтели смо да чујемо и другу страну. Од неколико радника са вајарима су непрекидно само двојица остали су се мењали. Овој двојици „ветерана“ поставили смо иста питања, о раду у ИГМ, на редовном радном месту и о ових месеца дана рада са вајарима. Одговори су им скоро истоветни.

■ **ЈАНОШЕВСКИ ЛАСЛО**, рођен 1945. године у Бачкој Паланци:

— У Кикинду сам дошао као ПКВ зидар, са „Интегралом“. Ту сам се оженио, у ИГМ радим од прошле године, на нивелисању глине и постављању колосека у глинокопу ООУР

„Радник“. Овамо, у погон II смо распоређени због потребе и мени је то драго. Не зато што је посао физички лакши, него зато што сам још у школи волео да нешто правим од глине. Сада сам видео како се стварно ваја, како то раде људи којима је вајање позив. Велика разлика у односу на оно школско знање!

Људи су сви пријатни, и млађи и старији. Обични су, према нама се односе као и ми међусобно. Једина је разлика што они на други начин мисле на глину, с маштом. Када сам у слободним тренуцима покушао и сам да направим неке птице, нису се љутили, него су ме и саветовали како да радим. Тако су ми дали воље да касније наставим сам. Глине бар има, а слободног времена ће се наћи после рада. Онако, аматерски.

■ **ДЕТАРИ ЛАЈОШ**, Кикинданин, рођен 1942. године:

— Радио сам 17 година у Ливници, у ИГМ сам од 1979. године. Посао у глинокопу здравији је од оног у Ливници. А ако се ради с вољом — један посао није тежак.

Овамо сам распоређен по доласку са одмора. У почетку је било мало напорио, али и интересантно, јер се глина за вајаре припрема и разрађује на класичан начин, рукама и ногама. Све је то један доживљај, као и рад са уметницима. Мислио сам да ће ти познати људи, професори, бити... не знам ни ја какви. А они су нешто друго. Не праве никакве разлике, као што и споља нема: сви смо у радничким оделима, испрљани блатом, сви

Јановешки Ласло и Детари Лајош

смо у радничким оделима, испрљани блатом, сви га гњечимо. Али, они од блата виде одмах фигуре нешто своје, а за мене је блато материјал за производњу цигле и препра, плочица. Иначе, сви су фини, цене и хвале наш рад. За мене је све ово један доживљај у живот, а и част што су руководиоци имали поверења да ме ту распореде. Волео бих да и идуће године радим крај таквих људи, као што су ови вајари.

■ Ето, овако написане, те речи можда не одражавају верно njihове мисли и осећања. Међутим, као посматрачи — сведоци, осетили смо суштину: прави људи увек налазе заједнички језик, без обзира на разлике у годинама, средину из које су потекли, школовање и животно опредељење.

Х. Радовановић

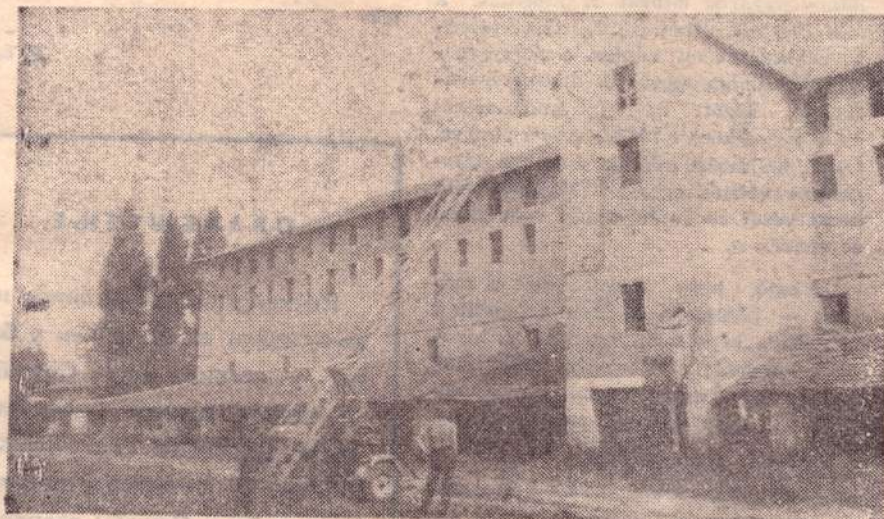

ФОТО-ОБЈЕКТИВОМ

Момци без страха

У ООУР „РАДНИК“ двадестак електричара ради на одржавању електричне мреже и уређаја. Тројицу од њих затекли смо на свакодневном послу. Требало је заменити прегорелу живину светиљку у кругу погона II. Ватрогасне лесте зачас су постављене и осигуране, момак са шлемом и безбедносним опасачем попоео се на висину до које није пријатан ни поглед одоздо. Посао је завршен пре но што смо успели направити већи избор снимака. Лесте су склопљене и закачене за трактор, а младићи у отишли даље, чудећи се што фотографишемо тако свакодневну ситуацију.

Х. Р.

ИЗГРАДЊА

ИЗДАВАЧКА ПРЕДПРИЈАТА ИГМ „ТОЗА МАРКОВИЋ“

Први број „изградње“ изашао је Јануара 1960. године. Издаје НПО „Комуна“ Кикинда у сарадњи са ИГМ „Тоза Марковић“. Уређује редакцијски колегијум НПО „Комуна“ и Уређивачки одбор ИГМ „Тоза Марковић“. Уређивачки одбор: Милеко Михаљчић, председник, Радован Јованов,